

Innvandrerens flytting i og fra Norge – forskjeller etter innvandringsgrunn

Marianne Tønnessen

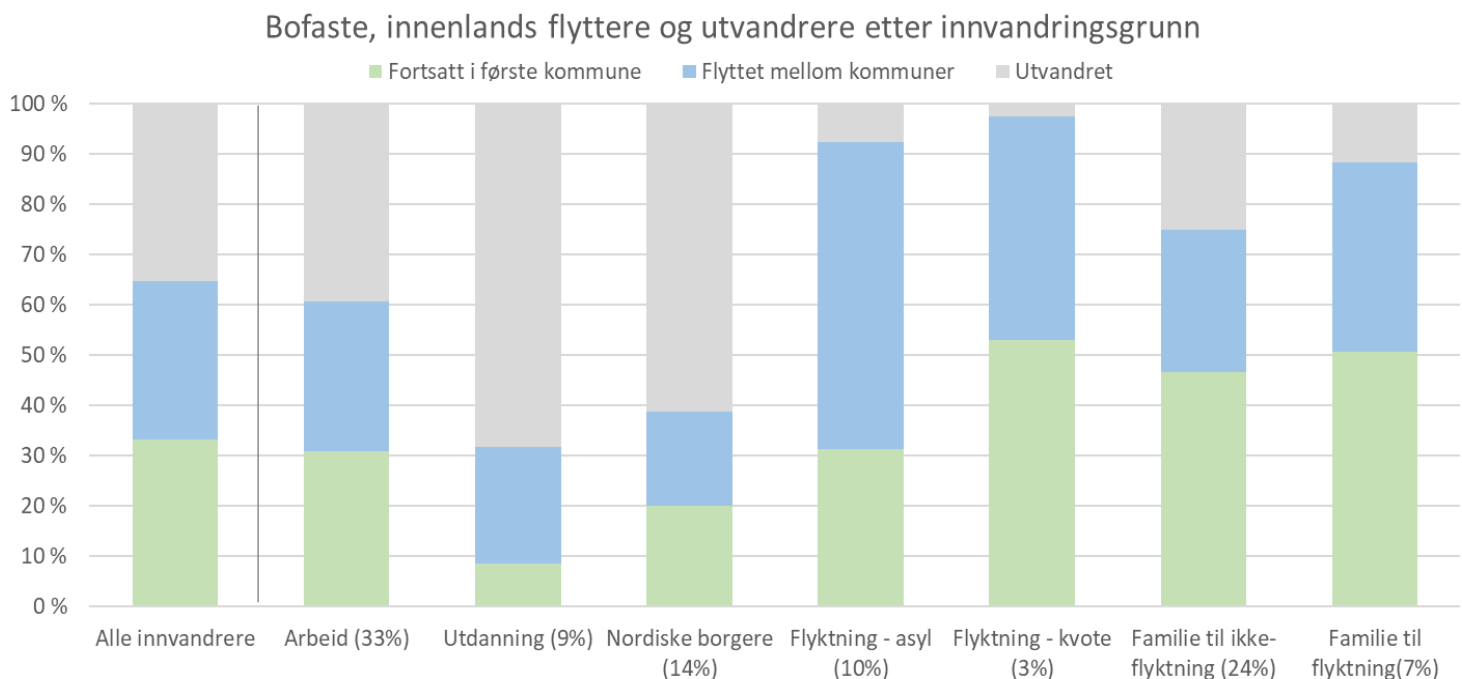
NIBR-kortnotat 2026:1 ISSN 2703-8831 (Online)

Mars 2026

Ikke alle innvandrere blir værende i den første kommunen de bosetter seg i. Om de utvandrer, flytter til en annen del av Norge eller blir boende, varierer betydelig mellom arbeidsinnvandrere, flyktninger, utdanningsinnvandrere, nordiske statsborgere og familieinnvandrere.

De fleste flyktninger blir værende i Norge, og relativt mange flytter fra mindre sentrale kommuner til mer sentrale strøk. Arbeidsinnvandrere, studenter og nordiske borgere har langt høyere tilbøyelighet til å utvandre, særlig de som først bosetter seg sentralt i Norge. Familieinnvandrere følger i stor grad bosettingsmønsteret til de som de gjenforenes med.

Siden tilbøyeligheten til utvandring er høyere blant innvandrere i by enn i bygd, bidrar denne utvandringen isolert sett til at den gjenværende innvandrerbefolkningen blir mindre sentralisert. For noen grupper er denne desentraliserende effekten av utvandring sterkere enn den sentraliserende effekten av innenlandsk flytting.

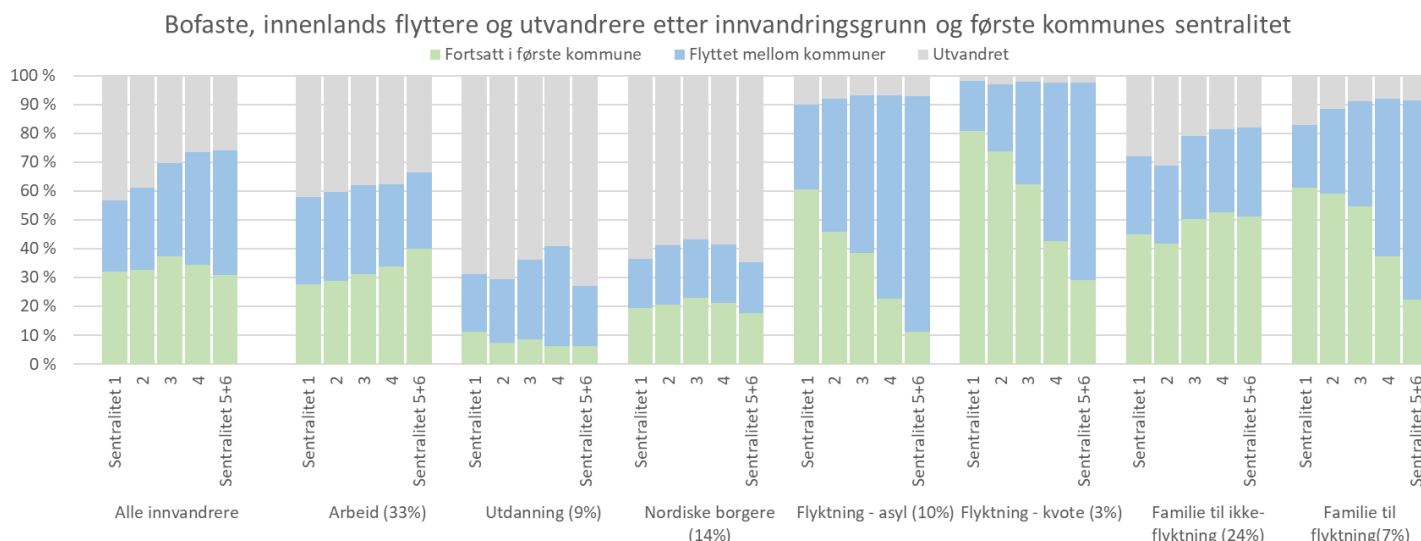

Figur 1 Innvandrere som kom til Norge 2000–2013, etter hvorvidt de hadde flyttet innenlands eller til utlandet ti år etter ankomst. Alle (venstre kolonne) og etter innvandringsgrunn. Tallet i parentes viser hvor stor andel gruppen utgjør av totalen.

Som en del av prosjektet EXITNORWAY har to publikasjoner (se nederst neste side) tatt for seg hvordan innvandreres mønstre for innenlandsk flytting og utvandring varierer etter deres innvandringsgrunn. Nærmere 600 000 innvandrere som kom til Norge i perioden 2000–2013 er fulgt gjennom de første ti årene i Norge. Innvandrere er gruppert i sju kategorier: arbeidsinnvandrere (33% av innvandrerne), utdanningsinnvandrere (9%), nordiske statsborgere (14%), flyktninger som kom som asylsøkere (10%), kvoteflyktninger (3%), familieinnvandrere til ikke-flyktninger (24%) og familieinnvandrere til flyktninger (7%).

HVOR BODDE DE ETTER TI ÅR?

Ti år etter ankomst hadde omtrent en tredel av alle innvandrerne utvandret, rundt en tredel hadde flyttet til en annen kommune i Norge, og rundt en tredel hadde utvandret. Men som vist i Figur 1 under, er det betydelige forskjeller mellom innvandrergruppene: Mer en halvparten av de nordiske og utdanningsinnvandrerne hadde utvandret før ti år var gått, mens gruppene av flyktninger stort sett fortsatt var i landet. Familieinnvandrere og kvoteflyktninger har dessuten ofte en mer stabil bosetting: Omtrent halvparten har blitt boende i sin første kommune gjennom hele perioden.

Figur 2 Innvandrere som kom til Norge 2000–2013, etter hvorvidt de hadde flyttet innenlands eller til utlandet ti år etter ankomst, samt etter deres første kommunes sentralitet (1=mest sentralt). Alle (venstre kolonne) og etter innvandringsgrunn.

STORE FORSKJELLER ETTER SENTRALITET

Andelen som utvandrer, flytter innenlands eller blir boende varierer også betydelig med sentraliteten til første bosetningskommune. Figur 2 er en utvidelse av Figur 1, der innvandrerne også er delt inn etter hvor sentral deres første kommune var (her brukes SSBs sentralitetsindeks). Ofte er utvandringssannsynligheten høyest blant de som startet i de mest sentrale kommunene (Sentralitet 1, dvs. Oslo og nabokommuner). Flyktninger (både asyl- og kvoteflyktninger og til en viss grad familie til flyktninger) er mest bofaste dersom de først kom til de mest sentrale områdene i Norge. Starter de i mer perifere strøk, øker tilbøyeligheten til å flytte videre innen Norge. Arbeidsinnvandrere viser det motsatte mønsteret: De som begynte i mindre sentrale kommuner, har vært de mest bofaste, mens de som startet i mer sentrale kommuner i større grad har flyttet – ofte til utlandet.

MEST FLYTTING I STARTEN

Sekvensanalyser som følger innvandrere år for år gjennom perioden viser at utvandring oftest skjer tidlig etter ankomst. Blant innvandrere som flytter, er et av de mest hyppige mønstrene en utvandring fra sentrale deler av Norge etter 2–3 år.

UTVANDRINGEN BIDRAR TIL EN MINDRE SENTRALISERT INNVANDRERBEFOLKNING

Hva betyr dette for bosettingsmønsteret? Når innvandrere i urbane områder er mer tilbøyelige til å utvandere på bygda, slik Figur 2 viser for alle innvandrere under ett, bidrar utvandringen til å 'tappe' innvandrerbefolkningen mer i sentrale enn i usentrale strøk, og dermed til en mindre sentralisert innvandrerbefolkning. Samtidig virker innvandrernes innenlandske flytting ofte i motsatt retning, altså sentraliserende. Det er ikke opplagt hvilken av disse faktorene som virker sterkest, men denne studien tyder på at for noen grupper (utdanningsinnvandrere, og til dels også familie til ikke-flyktninger) er den desentraliserende effekten av utvandring sterkere enn den sentraliserende effekten av innenlandsk flytting.

Dette funnet er et bidrag til den internasjonale forskningslitteraturen på feltet, som stort sett har forklart endringer i innvandrernes bosettingsmønster med endringer i hvor de først bosetter seg samt deres innenlandske flytting, men ikke har tatt hensyn til effekten av utvandring.

REFERANSER: Tønnessen, M (2025) How Emigration Contributes to Less Urbanized Immigrant Populations. *International Migration Review* <https://doi.org/10.1177/01979183251399145>

Tønnessen, M (2026) Immigrants' migration within and out of Norway. Differences by reason for immigration. *NIBR report* <https://hdl.handle.net/11250/5486907>

EXITNORWAY er et forskningsprosjekt finansiert av Norges forskningsråd (prosjektnummer 313823) og ledet av By- og regionforskningsinstituttet NIBR ved Oslo Met. <https://uni.oslomet.no/exitnorway/>
EXITNORWAY policy brief er oppsummeringer av arbeid gjort i prosjektet.

